

MAGYAR NYELV

a 8. évfolyamosok számára

MNy1

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2024. január 20.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.**

**A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.
A helyesírási és/vagy másolási hibákat javítjuk, de csak akkor vonunk le miattuk
pontot, ha arra a javítási-értékelési útmutatóban erre külön utalás van.**

A helyesírás értékelésénél A magyar helyesírás szabályai c. kiadvány (Akadémiai Kiadó) 12. kiadása szerinti helyesírást kell elfogadni.

1. a) takaró, dunyha, paplan 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha bármilyen sorrendben mindhárom megoldást leírta a felvételiző, és a szavak között nincs helytelen.
- b) béka 1 pont
 láva
A pont csak akkor adható meg, ha mindkét megoldás helyes, és nem szerepel mellettük helytelen. Más megoldás csak akkor fogadható el, ha a szó megléte magyar nyelvű, szakmailag ellenőrzött szótárral igazolható.
2. a) **Egyen** áll a vásár. 2 3 pont
 Nincs ki mind a **hat** kereke. 4
 Nekem **száz**. 8
 Nem jut ötről a **hétre**. 6
Négyet ütött egy csapásra. 7 (vagy 2, amennyiben a feladat kiírása alapján ez a szám csak egyszer szerepel megoldásként)
- 4–5 helyes megoldás 3 pont
 3 helyes megoldás 2 pont
 1–2 helyes megoldás 1 pont
 0 helyes megoldás 0 pont
- A számnév betűvel történő leírását is el kell fogadni, akkor is, ha hibás a toldalékolása. Más megoldás csak akkor fogadható el, ha a szólás megléte szakmailag ellenőrzött egy nyelvű szótárral vagy más szakmai kézikönyvvel igazolható és egy számjegyet csak egy helyre írt be a felvételiző.*
3. a) T: 1, 4, 6 3 pont
 E: 2, 3, 5, 7
 7 helyes megoldás 3 pont
 5–6 helyes megoldás 2 pont
 3–4 helyes megoldás 1 pont
 0–2 helyes megoldás 0 pont
- Pont csak akkor adható, ha a jó megoldás mellett nem szerepel rossz.*
4. a) Július 1 pont
A válasz csak akkor fogadható el, ha csak ezt a szót írta a felvételiző a vonalra. A pontot akkor is meg kell adni, ha a felvételiző nem írta a szót a vonalra, de más, egyértelmű jelölést alkalmazott (pl. a szó bekarikázása, aláhúzása).
- b) fényesarcu fák felett. 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha csak ez az egy sor és mindhárom szó szerepel megoldásként.
- c) ige 1 pont
*A pont csak akkor adható meg, ha csak ezt az egy szót jelölte a felvételiző. Az **ige** szó válaszként akkor is elfogadható, ha a felvételiző más, de egyértelmű jelölést használt.*

5. a) **abba vagy ekkor** 1 pont
 b) **hagyta vagy városba vagy meg különben** 1 pont
 c) **különben** 1 pont
 d) **otthon vagy ott** (volt) 1 pont

Pont csak akkor adható, ha a jó megoldás mellett nem szerepel rossz példa. Más megoldás csak akkor fogadható el, ha az szakirodalommal igazolható.

- e) **birtokos jelző** 1 pont
 f) **helyhatározó** 1 pont
 g) **alany** 1 pont
 h) **tárgy** 1 pont

Pont csak a mondatrész pontos meghatározásakor fogadható el, a „határozó” vagy „jelző” megoldásra nem adható pont.

- i) **ló (farok)** 1 pont
 j) **macska (kaparás)** 1 pont
 k) **szamár (fül)** 1 pont

Pont csak akkor adható, ha a jó megoldás mellett nem szerepel rossz példa. Más megoldás csak akkor fogadható el, ha a szó megléte szakmailag ellenőrzött egynyelvű szótárral vagy más szakmai kézikönyvvel igazolható.

6. a) **x** 1 pont
 b) **0** 1 pont
 c) **x** 1 pont
 d) **2** 1 pont
 e) **2** 1 pont
 f) **1** 1 pont

Pont csak akkor adható, ha a jó megoldás mellett nem szerepel rossz jel.

7. a) **öt** 1 pont
 b) **kedvesebb** 1 pont
 c) **hagyj** 1 pont

A pont csak akkor adható meg, ha a helyes megoldás mellett nem szerepel helytelen szó.

8. a) **1 – B, 2 – D, 3 – A, 4 – C** 2 pont

4 helyes megoldás 2 pont
 2–3 helyes megoldás 1 pont
 0–1 helyes megoldás 0 pont

A pont csak akkor adható meg, ha a betűjelek közül csak a helyes szerepel a megoldásban.

9. a) **5** 1 pont
2
4

Pont csak akkor adható, ha minden szám helyes, és nincs mellettük rossz megoldás.

- b) **HAMIS** 1 pont
 c) **HAMIS** 1 pont
 d) **HAMIS** 1 pont

- e) Lombardi... 3. (1905) 1 pont
 Megnyílik... 1. (1830)
 Megszületik... 2. (1900 ELŐTT)

Pont csak akkor adható, ha a sorrend helyes. A dátumokat nem kell leírnia a felvételizőnek.

- f) – még nem ismerték a paradicsomot (piros), 1 pont
 vagy/és
 – tejszínnel vonták be a pizzát

Bármilyen ehhez hasonló megfogalmazás elfogadható, de a paradicsom hiányára utalni kell, vagy a tejszín szónak szerepelnie kell. Nem fogadható el a „nem volt annyira paradicsomos”-hoz hasonló megoldás vagy a csak „olívaolajjal, mézzel esetleg datolyával ízesítették” megoldás.

- g) [„Ez a specialitás volt a királynéről elnevezett Margherita pizza, ami zöld (bazsalikom), 1 pont
 fehér (mozzarella) és piros (paradicsom)] **színeivel az olasz nemzeti lobogót idézte.**”

A mondat vastaggal kiemelt részlete a minimálisan elvárt válaszelem. Ha a tanuló a mondatból ennél többet vagy az egész mondatot idézi, a pont megadható. Nem szó szerinti, hanem csak tartalmi idézésért nem adható pont. Az idézőjel megléte nem követelmény.

10. a) **Tartalom** 3 pont, ha 3 pont

- a szöveg ötletes, gondolatgazdag;
- a fogalmazás megfelel a megadott témának;
- a felvételiző saját élményre is utal;
- bemutatott 3 különböző érvet a véleményének megfelelően;
- a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

2 pont, ha

- a fogalmazás megfelel a megadott témának; a szöveg ötletes, de:
- van olyan gondolata, amely nem illeszkedik a gondolatsorhoz;
- csak 2 érve van a véleményének megfelelően;
- nem utal saját élményre.

1 pont, ha

- a szöveg megfelel a témának, de kidolgozatlan;
- csak 1 érve van a megadott szempontokkal kapcsolatban.

0 pont, ha

- a szöveg tartalmatlan, semmitmondó;
- a fogalmazás nem felel meg a megadott témának;
- a terjedelem nem éri el a 4 mondatot.

A pontszám nem függhet a tanuló véleményétől.

- b) **A szöveg szerkezete** 3 pont, ha 3 pont

- a szöveg kerek, egész, lezárt;
- formailag tagolt;
- logikusan, arányosan szerkesztett;
- a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

2 pont, ha a fenti szempontok közül **egy nem érvényesül maradéktalanul**, például hiányzik vagy szervesen a befejezés, aránytalan a bevezetés vagy a befejezés, de eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

1 pont, ha az első pontban megadottak közül **kettő nem teljesül**, de a terjedelem eléri a 4 mondatot.

0 pont, ha a fogalmazás nem éri el a 4 mondatot, vagy ha szövegnek nem minősíthető, összefüggéstelen mondathalmaz.

c) **Stílusa, szóhasználata**

1 pont

1 pont, ha

- megfelel a témának, a köznyelvi normának;
- gazdag szókincsű;
- nyelvhelyességi szempontból kifogástalan;
- eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

0 pont, ha a fogalmazás nem felel meg az 1 pont kritériumainak.

d) **Helyesírás**

2 pont

2 pont, ha

- ha a szövegben **legfeljebb egy hiba** valósul meg az alábbiak közül:
 - elválasztáskor **vagy**
 - magánhangzó időtartamának jelölésekor **vagy**
 - kezdőbetű tévesztése több elemből álló tulajdonnévből képzett melléknév esetében (pl. New York-i, budapest–bécsi, Csokonai Vitéz Mihály-os) **vagy**
 - betűtévesztés vagy felcserélés, betűkihagyás, szótagkihagyás terén **vagy**
 - az egybeírás-különírás terén, kivéve az igekötős igék, a névutós névszók és a tagadószó helytelen írását **vagy**
 - legfeljebb 2 központosági hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit),
- a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

1 pont, ha

- a szövegben legfeljebb **2 hiba** fordul elő **a fent felsorolt hibatípusok közül vagy egy súlyos hiba** az alábbi hibatípusokból, **de más hibája nincs**:
 - igekötős igék helytelen írásmódja
 - névutós névszó egybeírása
 - j-ly tévesztése
 - tagadószók egybeírása másik szóval
 - mássalhangzó hosszúságának tévesztése
 - tulajdonnév kis kezdőbetűs alakja
 - melléknevek és egyelemű tulajdonnévből képzett melléknevek (pl. francia, balatoni, vendéglátóipari, adys) hibás alakja
 - mássalhangzó kapcsolódásának hibás jelölése (teljes és részleges hasonulás, összeolvadás, rövidülés, nyúlás, kiesés)
 - mondatkezdő nagybetű tévesztése
 - felszólító módú igealakok hibái **vagy**
- 3–5 központosági hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit)
- A pont csak akkor adható meg, ha a fenti hibák mellett a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.

0 pont, ha

- ha a szöveg nem felel meg az 1, illetve 2 pontos kritériumrendszernek **vagy**
- a szöveg nem éri el a 4 mondatot.

e) **Külalak, íráskép**

1 pont

1 pont, ha

a dolgozat külalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználát egyértelmű, a tanuló nem használja a kereten túli („margón kívüli”) területet, és a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.

0 pont, ha

az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználát, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthetőek, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre, vagy ha a szöveg terjedelme nem éri el a 4 mondatot.

a)–e) A 4-nél kevesebb mondatból álló fogalmazás esetében a feladat összes itemére 0 pontot kell adni.

Források:

9) *A feladat bázisszövege az eredeti forrásszöveg módosításával (rövidítésével, nyelvtani egyszerűsítésével), de az eredeti szöveg integritásának megtartása mellett jött létre. Az eredeti szöveg forrása:) http://buborekpizza.ucoz.hu/index/a_pizza_tortenete/0-4
(Utolsó letöltés ideje: 2023. aug. 25.)*